

1. Miksi talouskasvua pyritään ennustamaan?

-yksilön, yrityksen ja julkisen sektorin taloudenpidon muutoksiin varautuminen ja päätöksenteko

-tavallinen kuluttajakin arvioi taloudellista tilaansa ja tulevaisuuden päätöksiään talouskehityksen perusteella → yritykselle elintärkeää

-julkisen sektorin päätöksenteko, poliitikkojen ratkaisut ja ennakointi

2. Miten talouskasvua pyritään mittaamaan? Kerro esimerkkinä vähintään kolmesta konkreettisesta mittarista.

tilastot -bkt, huoltotase, tulli, tuotanto, työllisyys, inflaatio, korko

luottamusindikaattorit (kuluttajien luottamus talouteensa, yritysten tilauskirjat)

3. Katso oppimateriaalin video: talouden ennustaminen. Tiivistä ydinkohdat muutamaaan virkkeeseen.

Talouden ennustaminen tärkeää:

-politiikko → kehityssuunnat yhteiskunnassa, julkisen talouden tila, velkaantuminen

-yritys → tuotantopäätökset, rekrytointi, investoinnit, kysyntä

-kotitalous → isot päätökset → asunto, työ, opiskelu

Ennustaminen on vaikeaa, ja menee joltakin osin aina pieleen. Tilastoja käytetään avuksi + looginen päättely esim. työvoiman määrä, arvio vientikysynnästä. Aina yllätyksiä esim. pandemia.

päätäjille ja yrityksille (+kotitaloudet) on tärkeää muodostaa tulevaisuuskuva taloudesta

4. Kerro omin sanoin, mitä tarkoittaa a) huoltotase, b) bruttokansantuote.

a) huoltotase: kysynnän ja tarjonnan tase

b) bkt = bruttokansantuote, kansantaloudessa vuoden aikana tuotetut tavarat ja palvelut

5. Huoltotase: lue teksti ja tutki kaaviota. Selitä omin sanoin tekstinä tarkemmin huoltotaseesta.

Kokonaistarjonta ja kysyntä kohtaavat markkinoilla => kauppa, verkkokauppa

Kokonaistarjonta = bkt+tuonti (onko tarjolla oleva hyödyke kotimainen vai ulkomainen?)

Kokonaiskysyntä = kotimainen kulutus, investoinnit, vienti

Huoltotase kertoo kansantalouden tilanteen

Varastojen kasvu = kaikkea ei välttämättä kuluteta, viedä ulkomaille tai käytetä investointiin.

6. Mikä vaikutus vientikysynnän nousulla on Suomen kansantaloudelle?

merkitys on suuri, käynnistää nousukauden, viennin arvo on 30%.

7. Mikä vaikutus lisääntyneillä investoinneilla on Suomen kansantaloudelle?

lisäävät talouskasvua ja tuotantoa; liittyvät nousukauteen, yritys uskaltaa sijoittaa rahaa tuotannon laajentamiseen.

8. Miksi on ongelmallista, jos tuonti kasvaa liikaa suhteessa bruttokansantuotteeseen?

Maassa kulutetaan entistä enemmän ulkomaisia hyödykkeitä, tuonnista pitää maksaa ulkomaille = rahaa siirtyy ulkomaille.

9. Miksi bruttokansantuote on tärkeä talouden mittari?

kuvaa toteutunutta tuotantoa ja tuotannossa syntynyttä arvonlisäystä. Kertoo talouskasvusta. Käytetään kansainvälisessä vertailussa.

10. Mitä asioita ei oteta huomioon bruttokansantuotetta laskettaessa?

hyvinvointia

kotityö ei näy

harmaa talous

dollarin kurssimuutokset (valuutat)

inflaatio (ostovoima ei näy)

epätarkat tilastot

ei kerro mitä ja miten tuotetaan

varallisuuden jakautuminen

11. Tutki kaaviota: BKT:n kehitys Suomessa 1983-2024. Tee kaaviosta 8 huomiota.

taantumia:

1. 1990-luvun alun lama,

2. 2009 finanssikriisi,

3. Euroopan velkakriisi 2012-2014,

4. pandemia 2020,

5. Venäjän hyökkäys Ukrainaan 2023-2024.

Talouskasvu:

6. Talouskasvu vuosien 1994-2008 välillä hyvää

7. 2010→ talouskasvu on ollut heikkoa, huonoja vuosia usein→ Suomi ei ole päässyt nousu-uralle.

8. Talouskasvu on ollut hyvää 1980-luvulta 1990-luvun lamaan sekä laman jälkeen ennen finanssikriisiä – tällöin on päästy keskimääräiseen 3%:n kasvuun.

12. Miksi BKT ei ole täsmällinen elintason mittari. Listaa ja perustele.

YK, HDI, inhimillisen kehityksen indeksi – kansalaisten hyvinvoinnin toteutuminen

GPI – indeksi, aidon kehityksen mittari; kestävä taloudellinen hyvinvointi

Gini-kerroin – tuloerojen kasvu